DOCUMENT RESUME

ED 169 766

FL 010 232

AUTHOR

Ahvakana, Floyd

TITLE

Avaqqanam Quliaqtuaqtanik: I. Qupqugiaq: II.

Inugulligaurat (I., The Ten-Legged Polar Bear: II.

·INSTITUTION

Alaska Univ., Pairbanks. Alaska Native Language

Center.

SPONS AGENCY

National Endowment for the Humanities (NFAH),

Washington, D.C.

PUB DATE

Mar 75 23p.

NOTE AVAILABLE FROM

Alaska Native Language Center, University of Alaska

Fairbanks, Alaska 99701 (\$1.00)

EDRS PRICE

DESCRIPTORS

MFO Plus Postage. PC Not Available from EDRS. *Alaska Natives: *American Indian Languages: *Athapascan Languages: Bilingual Education; *Childrens Literature: Cultural Background: Elementary Education; Folk Culture; Instructional

Materials: *Language Instruction: *Reading | Instruction: Reading Materials: Second Language. Learning: *Tales: Uncommonly Taught Languages

IDENTIFIERS

*Inupiaq

ABSTRACT

These traditional stories in the Barrow Inupian language are intended for competent speakers of the language with knowledge of the writing system. Pen-and-ink drawings illustrate the text. (NCR)

***************** Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made from the original document. **********

I. Qupqugiaq II. Iñuqu//igaurat

Avaqqanam Quliaqtuaqtanik Akiilaaqlugik aitchuutigiranik

Panfattaam agläktanik Qiniqtualiank Georga Smart-gum

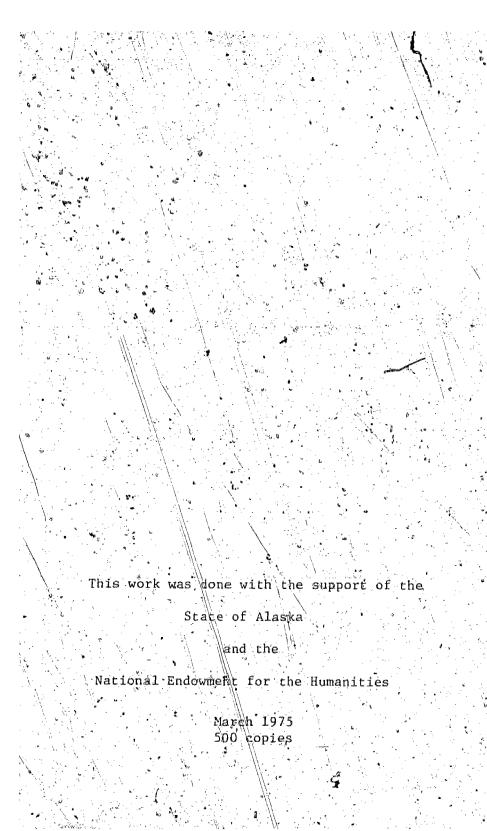
Piliagat

Alaskam Iñupianisa Uqagninatta

Inupianik Kaniqsiniagvium

Alaskam Ilisagvia, Fairbanks, Alaskami

I. THE TEN-LEGGED POLAR BEAR

II. DWARVES

Told by Floyd Ahvakana Donated by Floyd Ahvakana

Transcribed by Edna A. MacLean Illustrated by George Smart

A production of the

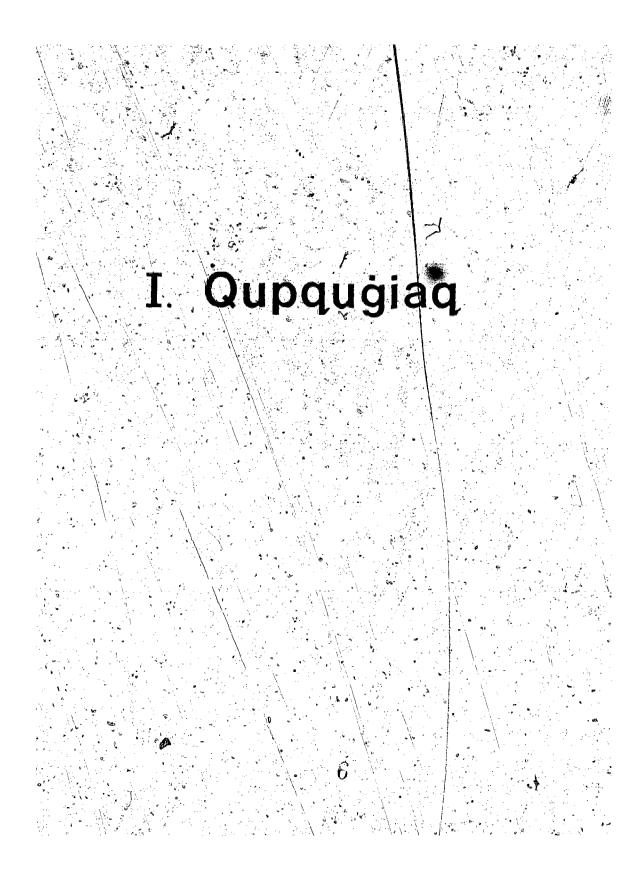
Alaska Native Language Center,

a division of the

Center for Northern Educational Research

Barrow Inupiaq

[Kiña atin?] Avaqqana. [Aasii taima sumiñ tusaanaran unipkaaq?] Tñugiaktuaniñ iñunniñ tusaasuugiga taamna Qupqugiaq. [Ti, Utqiagvig-miuniñ], Utqiagvigmiunillu, sumilliqaa iñunniñ tusaasuugiga. [Ki, tavra.]

Avani taavani, Qilavittaq, Milliktagvigmiluunni nalliagni taapkuak nunak inuit taavaniituat, inugli nikpagiaqsimaruaq taununa, ununaqsimaruaq. Aasi, ilisimavlugu allua tainnatchim qupqugiam qulinik niuqaqtuam, allua ilisimawlugu nikpagiagaqsimagaa. Aasi taamna nikpagiaqtuaq ilisimavluni annaksagviksraminik
nikpagiaqsimagaa taamna tainnasiq.

Siku puktaaqpak quppaqaqtuaq ilisimavlugu.

[Napaayugguuq.] Napaayuk sunaimna puktaaniqluk
quppaqaqtuaq innaittuamik, uha paana silikluni,
aasi qamnatchiana kapilluni. Tainnatchimik
taamna ilisimavlugu annaksagvigilugu isumavluni
nikpagiaqsimagaa.

Tarvai tainna nikpaqtillugu nikpallagmi taavsrumani ilisimagaluanaan tainnatchim tainnatchimun allugitilaana pisapiaqluni nikpaak-

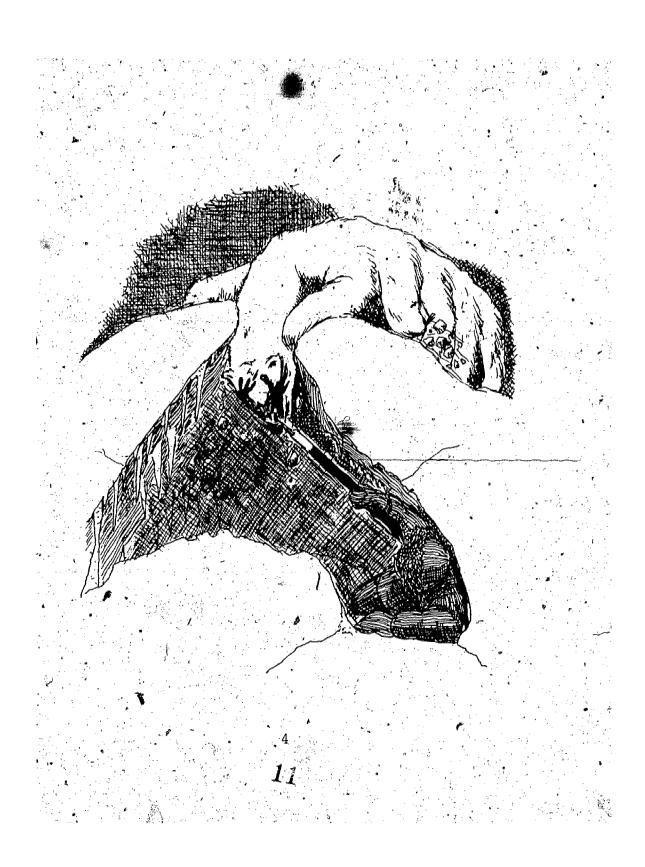
puvannik puktaruagaguurugguug allum ilua.
[Aarraa.] Ilisimagaluanaan nikpaakkiutimagaa.

Tarvaasi puimmani, puimman tarvani irragnik, irrak qagaaqtugnigik taavsruma. Irrakkun
tuuqtiqataqlugu, irrak qaaqtiqataqlugik. Tarvaiyi qakinialaaqsimman siku qaqquqlugu aglilgutivluni qakinialaaqsimman qimmagmik isagutivluni.

Tarva gakigami tumaisigut tuminit tuvraqługin malliutivlugu. Malikataaqsimmaniayi tarva saquuqluni isagutimaruq, tainna qimakłuni isagutimaruq, tainna qimakluni tumini saquuqlugit, qanugliqaa alapinnaqsisaqlugit.

Tarvagguug saqunaruanun tamatkununa saquunaruanun tikinman ayuuqlugu ayuugaa, qimaksaqluni takpakipsrumuna ilisimaraminun siqummagruagmun.

Tarvaiyi tainna qimakluni qalligaluaqtinnani kiisaimma tikitpaa. Tarvaasi iluaqsaaqlugu taamna. Iluaqsaaqlugu taavuna qaaniqsaaqlugu. Tarvai taamna tuminit tuvraqlugi iluaqsaaqluni kiisaimmagguuq tarvuna aulallaiqpuq,
kapittuamun iligami tattuqilluni. Tarvaiyi
tattuqinman taavuuna nanaqlugu taamna. [Aa,
taamna nanuq tattuqilluni?] Tattuqilluni.
[Ii, suuvva'inuk.]

Aasii nanaqlugu taamna aquniqlugu tarva
itqagun tarvuuna panaugaksivlugu. Qanullainaruaq tattuqinnaruaq, aulallainaruaq. Panauqlugu aasi itqagun tarvuuna tuqullugu.

Aasi tuqunnamiun imma qanuq ilani ikayuqtigisuklugit utinagaat.

Aasi taamna niaqua tulautivlugu, aasi taavani miqliqtut piuraagvigisuugaarguuq taamna.
[Aa, imma niaquq aniruq.] Niaquq aniruaq.
Nasualuum unni, Aalgum ilisimamaraa niaqua
nukatpiagruugami.

Marra makua pitkut [Kuura ilisimaviun?

Kuuraaluk? Ii. Itchuaqqam tuvaaqataa. Taavsrumakiggauq sisugaagvigiragigaak niaquq.]

taapkua sisugaagvigisuuraarguuq niaqua tulautimmarrun. Aasi uukkautivlugugguuq imma inaanin Nasualuum tautunnitkaluagmagu tautullainagaa taamna taavsruma qupqugiam niaqua. [Sunaniqpakiaq.] Uukkautivluguami pinagaa sauminagaa taamani sumi taima inaani. [Saunavlugu?]
Sauvlugu nunamun qanuq imma maggagmik, aqayamik sumik kivivluni taavani tatchimi, ii.

II. Iñuqulligaurat

[Sumiñ tusaaŋaran taamna?] Iñuŋniñ quliaqtuaguummarrun taapkua Iñuqułłigaurat quliaqtuagniagitka. Aakitchiagmalu; Taggaum, Iqagillu,
malguk tautuŋagaik maani Utqiagvigñi taapkuak.
Taimani, taimani iñuit quliaqtuaguurut; Kunullaq quliaqtuaguuruq tamatkua iñuqulligaurarguuq
iññitchuuŋagaluaqtuat taimani iñukpaŋnun tikitchuuŋagaluaqtuat taimani iñukpaŋnun taapkunuŋa
tikiññamik taamna iñuqulligaurak qitungauraŋak
igñauraŋak aniiqsuaqiuni uniat kaivluutaŋiññi
nautkiagauraqsimaruaq. Tarvaasi nautkiagauraqtillugu tainna qimmim ullakkamiun nautkiaqsaqtuaq akkuaqlugu, iivluguasi. [Aarraaa.]

Tarvaasi ilitchugigamiun aapanata taamnagguuq qimmiq ipigaqtuutigivlugu tuqunnagaa.
Pigaluagaarguuq aqiaguanin isakkaluagaat tuquaninamaruq taamna miqliqtuq. [Tamuqtignigaa
kiimma.] Tamunagaa kiimma. [Ilaat kiimma

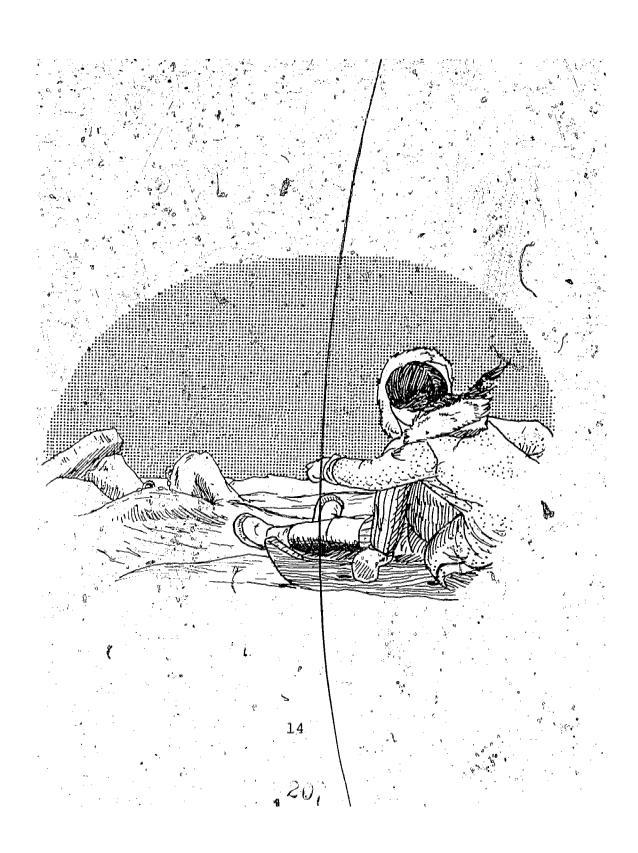
aapanata tuqutkaa ipigaqtuutigikamiun:][Iimm. Tarvaanta tuqutkaa ipigaqtuutigikamiun:][Iimm. Tarvaantaaglaanguuq inunnun tikitqa-

Aasiuvva ilaanni ukiagmi aakitchiagalu taamna Taggaq Iqaginalu aniiqsuaqtuak ikani ukkuqsim taikuunatchiuranani uvlaami sisugaaq-simaruak. Tarvaasi tainna sisugaaqlutik sisu-ruak taununanmun ikpium tunaanun. Aaytarva sisugamik suaguuq ukuak inunuluuraak ivunigau-ranin alatkaqtiqlutik, malguk, isigvikpalinu-luuk, pualukpalinuluuk.

Ai tarva iqsitchaklutik mayugniaqtuaqsivlutik./ Aasi tarva aivlutik.

Quliaqtuagaqsiruk iñunuluuranik tautunnivlutik. Tarvaasii sagluviugaluagaik iñuit taapkugnina tautuktilaanannik. Sagluviuqługik
tainna kiisaimma tuvsiugiaqtaliqput. Tarvai
tamatkua ivvugaurat tunuatigut taunuuna taavunanmun aullaqimaruak [Tuvsivlugik?] tumait

iñuit tautugiaqtaguugait. Iglua saqpinaænulük. Iglua aasi tumini sivukkirut. Uutukuu samma mikirut tumini. Tautugiaqtagmatigik tautugia-guummigitka. Taavunanmun aullaqimaruk. Taapkuak iñunuluuraak tuminik samma mikirut. Tuminuluuranik iglua saqpinaanuluk. Immakiaq nuliagiik tamaaniqsiunagaluagunnaqsimaruk.

Aasii suli uvva Aggaum, Aggatkuk Iviksugmi pianiillutik iqalunniaqlutik tainna iñuk suli tautukkaluaqsimammigaak iñunuluuraq. Natigviaqluktuami kuugmi tautuklugu, tautukkaluaqsimagaak. Aullaqimman qanmun kuugmi imma iñnitchukkaluagmivlutiglu tainna iqsimmivlutiglu pinuluktuat piyugnaqtut.

Aasiuvva Nuataaġamnuk taikani Nuataamiinnamnuk quliaqtuakasagmiruat iġġiq tatpigña
qiñiġnaqtuaq tikkuaġtualugu iñuqulligaurarguuq

inaat inikaanat taimani. Iñuqulligaurarguuq
ilanisa iñuiyunni atinit ilitchuġinagait
taimani. [Aarraa.]

Jvvaami iñuk tatpaani yugittuaq iggiñi tatpaani, yugittuaq airuaq, imña uqaqtuagnik tusaagaqsiruq. Immagguuq uqaqtuaq atqalu tailigagigaak uvva iñuniqluk pisukataaqtuaq, airuaq. Tainna qiñiqluni tamaani atimiñi suagguuq ukuak iñunuluuraak. Tarvagguuq atqa ilisimamagaak. Ai tarvani uqaqatigiigaqsivlutik.

Tainnagguuq tamarra iñuit taimani kasuaġaqługiłłu pisuunagaluaġait iññillainarugguuq,
iññillainarut, nunatqataŭllainarut, iñuuniaqatigiillainarut tarvani iġñiqtik tuqunnaqqaaqtillugu qimmimun.

Tainna iññitchuunagaluaqtuat taimani.
Uvva taamna iñuqulligauraq tarvunaaglaan tusaanalgitkiga. [Tarva?] Ii.